

महापालिका आयुक्त कार्यालय
पुणे महानगरपालिका, मुख्य इमारत
शिवाजी नगर पुणे - ४११००५

Email id: mco@punecorporation.org

फोन क्र. ०२०- २५५०११००

जावक क्र. मआ/साप्रवि/ ६२६६

दिनांक : २०/१०/२०२१

आदेश

विषय:- कोरोना विषाणू (कोविड - १९) संसर्ग साखळी तोडण्यासाठी " Break the Chain " सुधारित मार्गदर्शक सूचना

संदर्भ:-

- १) अधिसूचना सार्वजनिक आरोग्य विभाग, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल, मंत्रालय मुंबई क्रमांक कोरोना २०२०/प्र क्र.५८/आरोग्य- ५, दिनांक १४ मार्च २०२०
- २) आपत्ती व्यवस्थापन कायदा, २००५
- ३) भारतीय साथ रोग नियंत्रण अधिनियम, १८९७
- ४) महसूल व वनविभाग, महाराष्ट्र शासन यांचे आदेश क्र. DMU/2020/CR.92/DISM-1 दि.१७.०४.२०२०, २१.०४.२०२०, २९.०६.२०२०, ६.०७.२०२०, ३१.०७.२०२०, ३१.०८.२०२०, ३०.०९.२०२०, १४.१०.२०२०, २३.१०.२०२०, ३.११.२०२०, १४.११.२०२०, २३.११.२०२०, २७.११.२०२०, २१.१२.२०२०, २९.१२.२०२०, १४.०१.२०२१, १०.०२.२०२१, १५.०३.२०२१, १७.०३.२०२१, २७.०३.२०२१, ४.०४.२०२१, १३.०४.२०२१, २०.०४.२०२१, २१.०४.२०२१, २९.०४.२०२१, १२.०५.२०२१, ३०.०५.२०२१, ०४.०६.२०२१, १०.०६.२०२१, २५.०६.२०२१, १९.१०.२०२१
- ५) महाराष्ट्र शासन सार्वजनिक आरोग्य विभाग, आदेश क्रमांक : कोरोना-२०२१/प्र.क्र.३६६/आ-५, दि.०२.०८.२०२१, दि.११.०८.२०२१, दि.२४.०९.२०२१
- ६) महाराष्ट्र शासन सार्वजनिक आरोग्य विभाग, आदेश क्रमांक : कोरोना-२०२१/प्र.क्र.४२२/आ-५, दि.१८.१०.२०२१,
- ७) मा आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांचे आदेश जा.क्र.म.आ/साप्रवि/ ४२७६ दि.१४.०८.२०२१, ५३४३ दि. १७.०९.२०२१, ५३४५ दि.१७.०९.२०२१, ५५८५ दि.२५.०९.२०२१, ५८७१ दि.०२.१०.२०२१, ५९२५ दि.०४.१०.२०२१, ५९४८, दि.०५.१०.२०२१, ६०४८, दि.०८.१०.२०२१, ६०४९, दि.०९.१०.२०२१, ६१३१ दि.१३.१०.२०२१

ज्याअर्थी, उपरोक्त सार्वजनिक आरोग्य विभाग, महाराष्ट्र शासन यांनी संदर्भ क्र. ५ व ६ मधील आदेशान्वये राज्यात कोविड - १९ या आजाराच्या प्रसारास प्रतिबंधित करण्यासाठी उपाययोजना व मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत.

ज्याअर्थी राज्यातील कोविड-१९ च्या प्रसारास प्रतिबंध करण्याकरिता प्रसारणाची साखळी प्रभावीपणे खंडित करण्यासाठी लावलेले निर्बंध जिल्हानिहाय / प्रशासकीय युनिटनिहाय शिथिल करणे तसेच विविध आर्थिक आणि सामाजिक उपक्रम नियोजनबद्ध सुरु करण्याच्या अनुषंगाने शासनाने सुधारित आदेश निर्गमित केलेले आहेत.

ज्याअर्थी सदर अधिनियमांतर्गत राज्यात कोरोना विषाणूमुळे उद्भवलेल्या कोविड-१९ या संसर्ग रोगाचा प्रतिबंध व नियंत्रण करण्यासाठी महाराष्ट्र कोविड-१९ उपाययोजना नियम २०२० अमलात आलेले आहेत. महाराष्ट्र कोविड-१९ उपाययोजना नियम २०२० अन्वये कोविड-१९ च्या प्रसारास पुणे महानगरपालिका क्षेत्रात प्रतिबंध करण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांना प्राधिकृत केलेले आहे. साथरोग अधिनियम १८९७ व आपत्ती व्यवस्थापन कायदा २००५ अन्वये मला प्राप्त झालेल्या

अधिकारानुसार मी विक्रम कुमार, आयुक्त, पुणे महानगरपालिका, पुणे महापालिका क्षेत्रामध्ये कोविड-१९ च्या प्रसारास प्रतिबंधित करण्यासाठी खालीलप्रमाणे सुधारित आदेश निर्गमित करित आहे.

- १) पुणे महानगरपालिका क्षेत्रातील सर्व व्यापारी दुकाने ही सर्व दिवस रात्री ११.०० वाजेपर्यंत सुरु राहतील.
- २) पुणे महानगरपालिका क्षेत्रातील सर्व रेस्टॉरंट, बार, फुड कोर्ट हे सर्व दिवस रात्री १२.०० वाजेपर्यंत सुरु राहतील.
- ३) पुणे महानगरपालिका क्षेत्रातील अम्युझमेंट पार्क, संग्रहालय व इंडस्ट्रीज दिनांक २२/१०/२०२१ पासून सुरु राहतील. तसेच या आदेशाद्वारे फक्त मोकळ्या जागेतील कोरड्या राईड्स (dry rides) साठी परवानगी राहिल. मात्र यामध्ये पाण्यातील राईड्स (water rides) साठी सक्त मनाई राहिल.
- ४) मे.महाराष्ट्र शासन, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, यांचे अम्युझमेंट पार्क व इंडस्ट्रीज सुरु करणेबाबतचे दिनांक १८.१०.२०२१ रोजीचे निर्गमित केलेले आदेश / मार्गदर्शक सूचना (SOP) यासोबत संलग्न केलेले आहेत. तरी सदर आदेश / मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करणे बंधनकारक आहे.
- ५) सदर आदेश हे पुणे महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये येणाऱ्या पुणे कटक मंडळ व खडकी कटक मंडळ यांना देखील लागू राहतील.
- ६) संदर्भीय आदेशान्वये वेळोवेळी निर्गमित केलेले आदेश / मार्गदर्शक सूचना पुढील आदेशापर्यंत लागू राहतील.

कोविड-१९ च्या प्रतिबंधासाठी या कार्यालयाद्वारे वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आलेल्या आदेशांचे, मार्गदर्शक सूचनांचे उल्लंघन करणारी व्यक्ती आपत्ती व्यवस्थापन कायदा २००५ चे कलम ५१ ते ६०, तसेच भारतीय दंड संहितेचे कलम १८८ नुसार अन्य कायदेशीर तरतुदीनुसार कार्यवाहीस पात्र राहिल.

सदर आदेश दि.२०.१०.२०२१ पासून पुढील आदेशापर्यंत पुणे महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये लागू राहतील.

सदरचा आदेश हा माझ्या सही व शिक्क्यानिशी दि.२०.१०.२०२१ रोजी दिलेला आहे.

स्वाक्षरी /xxx
(विक्रम कुमार)
महापालिका आयुक्त
पुणे महानगरपालिका

प्रत -१) मा.विभागीय आयुक्त, विभागीय आयुक्त कार्यालय, पुणे

२) मा. पोलीस आयुक्त,पोलीस आयुक्त कार्यालय, पुणे.

३) मा.जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष,जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण, पुणे.

यांचेकडे माहिती व पुढील आवश्यक कार्यवाहीसाठी अग्रेषित

निर्गमित

Raut

(रविंद्र बिनवडे)

अतिरिक्त महापालिका आयुक्त (ज)

पुणे महानगरपालिका

20/10/2021

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
गो.ते. रुग्णालय संकुल इमारत,
१० मजला, मुंबई ४००००१
क्रमांक: कोरोना- २०२१/प्र.क्र.४२२/आ-५,
दिनांक : १८ ऑक्टोबर, २०२१.

संदर्भ :

- १) साथरोग अधिनियम, १८९७.
- २) आपत्ती निवारण कायदा, २००५.
- ३) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, अधिसूचना क्र. कोरोना २०२१/प्र.क्र. ३६६/आरोग्य-५, दिनांक ११ ऑगस्ट, २०२१ .

शासन आदेश

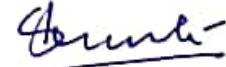
ब्रेक द चेन अंतर्गत - राज्यातील अम्युझमेंट पार्क व इंडस्ट्रीज सुरु करण्याबाबत

ज्याअर्थी, राज्यात साथरोग प्रतिबंध अधिनियम, १८९७ व आपत्ती निवारण कायदा, २००५ ची अंमलबजावणी सुरु आहे.

त्याअर्थी, साथरोग अधिनियम, १८९७ च्या खंड-२ नुसार प्राप्त अधिकार व आपत्ती निवारण कायदा, २००५ नुसार राक्षम प्राधिकारी म्हणून अध्यक्ष, राज्य व्यवस्थापन समिती यांना मिळालेल्या अधिकारानुसार या आदेशाद्वारे खालील निर्देश पारित करित आहे.

- १) राज्यातील अम्युझमेंट पार्क व इंडस्ट्रीज दि. २२/१०/२०२१ पासून सुरु करण्याची मुभा या आदेशाद्वारे देण्यात येत आहे.
- २) या आदेशाद्वारे फक्त मोकळ्या जागेतील कोरड्या राईडस् (dry rides) साठी परवानगी देण्यात येत आहे. यामध्ये पाण्यातील राईडस् (water rides) साठी सक्त मनाई आहे.
- ३) सोबत जोडलेल्या जोडपत्रात नमूद करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे तसेच अटी व शर्तीचे पालन करण्याच्या अधिन राहून अम्युझमेंट पार्क व इंडस्ट्रीज सुरु करण्यास परवानगी देण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सीताराम कुंटे)

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. मंत्री (आरोग्य व कुटुंब कल्याण), मंत्रालय, मुंबई,

- ५) मा. राज्यमंत्री (आरोग्य व कुटुंब कल्याण), मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) अप्पर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई. (सर्व)
- ८) सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई.
- ९) मुख्य सचिव यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) सर्व सह सचिव / उप सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) प्रधान सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) सर्व अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) आयुक्त (आरोग्य सेवा) व अभियान संचालक, एनएचएम, मुंबई.
- १४) धर्मदाय आयुक्त एम. एस. मुंबई.
- १५) मुख्य कार्यकारी अधिकारी राज्य आरोग्य विमा संस्था, वरळी, मुंबई.
- १६) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १७) सर्व जिल्हाधिकारी.
- १८) सर्व महानगरपालिका आयुक्त,
- १९) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.
- २०) संचालक, आरोग्य सेवा मुंबई / पुणे.
- २१) अतिरिक्त संचालक, आरोग्य सेवा
- २२) सहसंचालक, आरोग्य सेवा (सर्व)
- २३) उपसंचालक, आरोग्य सेवा (सर्व).
- २४) जिल्हा शल्य चिकित्सक (सर्व),
- २५) जिल्हा आरोग्य अधिकारी (सर्व).
- २६) जिल्हा हिवताप अधिकारी (सर्व).
- २७) निवड नस्ती (आ-५).

Standard Operating Procedure

1. Background

Entertainment Parks and similar places are frequented by a large number of people for leisure and entertainment. To prevent spread of COVID-19 infection, it is important that required physical distancing and other preventive measures are followed in these places.

2. Scope

This document outlines various generic precautionary measures to be adopted in addition to specific measures to be ensured at Entertainment Parks and similar places to prevent spread of COVID-19. Entertainment Parks and similar places in Containment Zones shall remain closed. Only those outside Containment Zones will be allowed to reopen. Water Rides are not allowed and only Dry Rides in open area are allowed.

The authority with appropriate jurisdiction may consider implementing additional measures as per their local assessment.

3. Promoting COVID appropriate behaviour

Simple public health measures are to be promoted to reduce the risk of spread of COVID-19 infection. These measures are to be observed by all (staff and visitors) in these places at all times.

These include:

- i. Physical distancing of at least 6 feet to be followed as far as feasible.
- ii. Use of face covers/masks covering both nose and mouth to be made mandatory.
- iii. Practice frequent hand washing with soap (for at least 40-60 seconds) even when hands are not visibly dirty. Use of alcohol-based hand sanitizers (for at least 20 seconds) can be made wherever feasible.
- iv. Respiratory etiquettes to be strictly followed. This involves strict practice of covering one's mouth and nose while coughing/sneezing with a tissue/handkerchief/flexed elbow and disposing off used tissues properly.
- v. Self-monitoring of health by all and reporting any illness at the earliest to State or District helpline.
- vi. Spitting shall be strictly prohibited.
- vii. Installation & use of Aarogya Setu App shall be advised to all visitors and status should be safe for entry.
- viii. All staff/ employees of industry and those providing support / ancillary services shall be fully vaccinated against Covid-19 (both the doses plus laps of 14 days interval since second dose).

4. Protecting the vulnerable population

- i. Persons above 65 years of age, persons with comorbidities, pregnant women and children below the age of 10 years are advised to stay at home. Entertainment Park management to advise its clients accordingly.

- ii. Only asymptomatic individuals, not exhibiting cold / flu like symptoms shall be allowed entry in the premises. There shall be thermal screening of all the visitors / employees at the entry gate.

5. Providing and maintaining healthy environment at Entertainment Park and similar places

- i. Prior to resumption of activities, all work areas, public utility areas and open spaces (including but not limited to rides, museums, gardens, food courts, gift shops, theatres, etc.) shall be sanitized with 1% Sodium Hypochlorite solution. Thereafter this will be done on a regular basis.
- ii. Cleaning and regular disinfection (using 1% Sodium Hypochlorite solution) of frequently touched surfaces (door knobs/handles, elevator buttons, hand rails, slides, chairs, tabletops, benches, washroom fixtures, etc.) and floors, walls etc. to be done before opening of Entertainment Park, at the end of the day and at other appropriate times.
- iii. Provisions to be made for multiple hand washing stations and hand sanitizers for the use of public. Provision of soap in toilets and hand sanitizers in other common areas in sufficient quantity must be ensured.
- iv. Deep cleaning of all drinking and hand washing stations, washrooms, showers and lavatories shall be ensured.
- v. Visitors and employees should be advised to dispose of used face covers / masks in separate covered bins placed in common areas.
- vi. Swimming Pool (wherever applicable) shall remain closed.
- vii. Water themed Entertainment Parks and water rides shall remain closed.
- viii. Staggered timing and regulation of physical numbers on all rides be ensured.
- ix. Theatres will only allow 50% of seating capacity duly ensuring physical distancing norms.

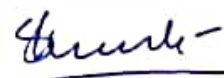
6. Planning for operations, scheduling and monitoring of activities

6.1 Physical distancing

- i. For ensuring physical distancing inside and outside the premises, specific markings on the floor may be made. Similarly, physical distancing shall also be maintained in office areas and common utility areas.
- ii. There will be queue management inside and outside the premises. Enough personnel will be deployed to monitor the queue and physical distancing.
- iii. Lockers for staff and visitors will remain in use; physical distancing and regular disinfection to be maintained.

6.2 Crowd management

- i. The crowd density does not remain the same throughout and usually peaks on weekends and holidays. Planning should specifically factor-in requirement for these peak days.
- ii. Provision for online tickets must be encouraged.

- iii. The tickets sold shall be commensurate with the floor area per person that is required for fulfilling the physical distancing norms. Accordingly, entry to the Entertainment Park shall be regulated.
- iv. Entry of visitors with tickets to be monitored to ensure that the number of visitors inside the Entertainment Park at any given time doesn't exceed the 50% of permissible limit.
- v. CCTV monitoring shall be ensured to detect crowding at any Rides or Food Court etc.
- vi. For those who reach the Entertainment Park without online ticket or where facility of online ticketing does not exist, adequate number of ticket counters shall be planned duly ensuring physical distancing norms.
- vii. A simple do's and don'ts Advisory may be distributed at the time of issue of tickets/passes or may be printed on the tickets itself. Do's and Don'ts also to be displayed at vantage points.
- viii. The park management may make suitable provisions for contact-less payment.

6.3. Ensuring ventilation

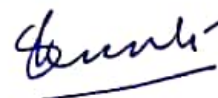
- i. As far as feasible, natural ventilation must be ensured and use of small enclosed spaces must be discouraged.
- ii. Circulation of outdoor air needs to be increased, as much as possible, by opening windows and doors, using fans/ exhaust fans or other methods.
- iii. For air-conditioning/ventilation, of closed enclosures, the guidelines of CPWD shall be followed which emphasizes that the temperature setting of all air conditioning devices should be in the range of 24-30°C, relative humidity should be in the range of 40-70%, intake of fresh air should be as much as possible and cross ventilation should be adequate. Air handling unit needs to be cleaned prior to switching on.

6.4 Making available COVID related supplies

- i. Appropriate arrangements for personal protection devices like face covers/masks, and other logistics like hand sanitizers, soap, sodium hypochlorite solution (1%) etc. shall be made available by management for their employees as per requirements.
- ii. Provide an adequate supply of calibrated thermal guns.
- iii. Ensure availability of covered dustbins and trash cans in sufficient numbers to manage waste as per CPCB guidelines.

6.5 Creating awareness

- i. The mobile application or web site of the Entertainment Park must display preventive measures for COVID-19.
- ii. The website/ Mobile application shall inform the visitors on self-monitoring of health and not to visit the park if suffering from symptoms of Covid-19.
- iii. Provisions must be made for display of Posters/standees/AV media on preventive measures against COVID-19 at prominent places in the Entertainment Park.

- iv. Recorded messages on precautionary measures and COVID appropriate behaviour may be played.
- v. Display State helpline numbers and also numbers of local health authorities at prominent places.

Maintaining Healthy operations

7.1. At the entry point and exit.

- i. Entrance to have mandatory hand hygiene (sanitizer dispenser) and thermal screening provisions.
- ii. Multiple gates/separate gates, if feasible, should be used for entry and exit.
- iii. Only asymptomatic persons (managerial staff, employees, visitors) to be allowed in the premises.
- iv. Management staff, employees and visitors living in containment zones shall not be allowed entry in entertainment park and other similar places.
- v. All employees/visitors to be allowed entry only if using face cover/masks. The face cover/mask has to be worn at all times inside the entertainment park.
- vi. Staggering of visitors to be done for maintaining physical distancing of a minimum of 6 feet, when queuing up at the time of entry and for rides etc.
- vii. Proper queue management shall be followed at the ticket counters, the parking lots, in corridors and in elevators-duly following physical distancing norms shall be organized.
- viii. Valet parking, if available, shall be operational with operating staff wearing face covers/ masks as appropriate. A proper disinfection of steering, door handles, keys, etc. of the vehicles should be taken up, before taking over and handing over the vehicle.

7.2. Within the premises of the entertainment park complex.

- i. Seating arrangement to ensure a distance of 6 feet between chairs, benches, etc.
- ii. Staggering of visitors for different rides to be done, to allow for adequate physical distancing.
- iii. Number of people in the elevators shall be restricted, duly maintaining physical distancing norms.
- iv. Use of escalators with one person on alternate steps may be encouraged.

7.3. During rides

- i. Disinfect the common touched surfaces of the ride equipment, before commencing the ride.
- ii. Visitors shall sanitize their hands before and after using the rides. For such purpose hand sanitizer should be provided at the entry and exit of ride stations etc.
- iii. Ensure physical distancing in rides.

7.4. Activities in common areas-Souvenir Shops, stalls, cafeteria, food courts, changing rooms, showers, etc.

- i. Adequate crowd and queue management to be ensured.
- ii. In food courts and restaurants, not more than 50% of seating capacity to be permitted.
- iii. The seating arrangement should ensure adequate physical distancing.
- iv. Food court staff / waiters should wear mask and hand gloves and take other required precautionary measures.
- v. Contactless mode of ordering and digital mode of payment to be encouraged.
- vi. Tables to be sanitized each time customer leaves.
- vii. In the kitchen, the staff should follow physical distancing norms at workplace.

8. Reporting of a suspect or confirmed case in the premises;

- i. Place the ill person in a room or area isolated from others.
- ii. Provide a mask/face cover till such time he/she is examined by a doctor.
- iii. Immediately inform the nearest medical facility (hospital/clinic) or call the State or District helpline.
- iv. A risk assessment will be undertaken by the designated public health authority (District RRT/treating physician) and accordingly further action be initiated regarding management of case, his/her contacts and need for disinfection.
- v. Disinfection of the premises to be taken up if the person is found positive.

